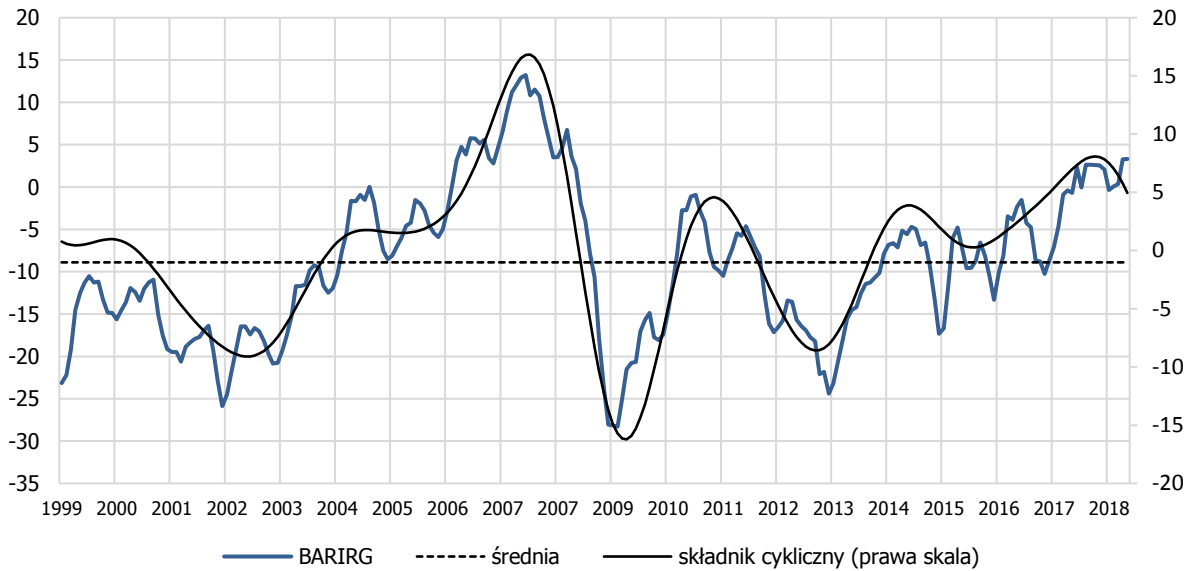

II. KONIUNKTURA W GOSPODARCE POLSKIEJ

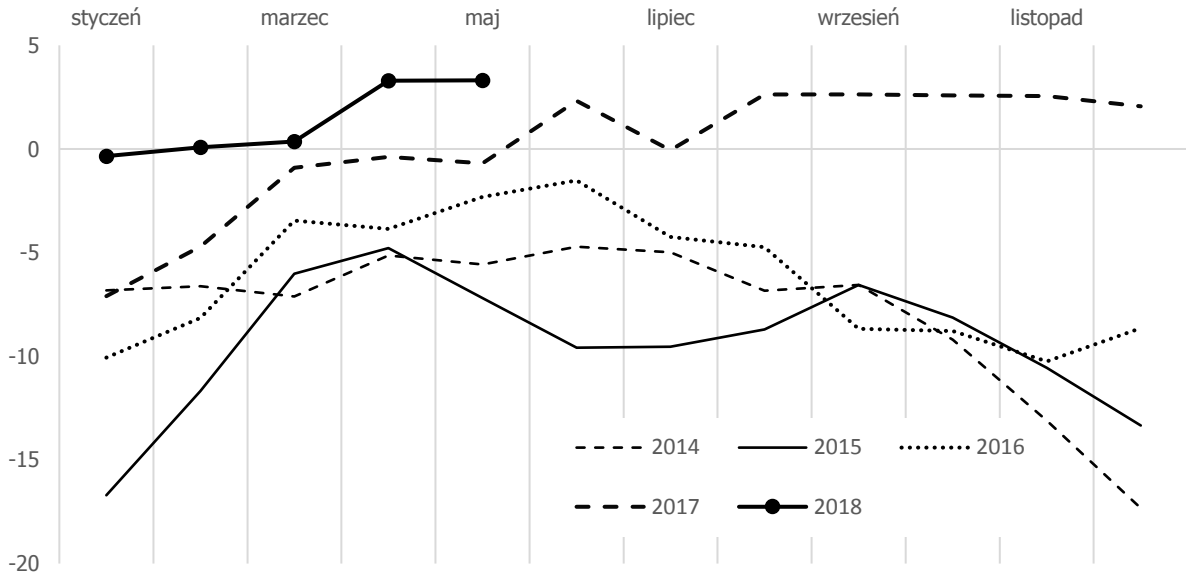
Wartość barometru IRG SGH (BARIRG) dla drugiego kwartału 2018 r. (w maju) wynosi 3,3 pkt. O tej porze roku wartości barometru IRG SGH są na ogół ujemne i wyższe niż w I kwartale ze względu na pozytywne oddziaływanie czynników sezonowych. W 2018 r. efekt sezonowości ujawnił się z tak dużą siłą, że wartość barometru nie tylko jest dodatnia, ale i najwyższa od 10 lat (Rysunek 1). Długookresowa średnia ponownie wzrosła i wynosi obecnie -8,9 pkt. Zwiększyła się też średnia dla II kwartału roku; wynosi obecnie -6,4 pkt. Jeśli natomiast wziąć pod uwagę tylko te lata, w których wartość barometru była dodatnia w II kwartale, to średnia ta wynosi 4,7 pkt.

Rysunek 1. Barometr IRG SGH w latach 1999-2018.

Dla wskaźników cząstkowych wchodzących w skład barometru – poza jedynie sektorem bankowym – nie zaobserwowano kierunków zmian, które można by uznać za nietypowe dla II kwartału roku. Dodatkowo wartości wskaźników koniunktury odnotowano dla przemysłu przetwórczego, budownictwa i sektora bankowego. Dla pozostałych obszarów, tj. gospodarstw domowych, handlu, rolnictwa oraz transportu samochodowy, wskaźniki przyjęły wartości ujemne. Z pominięciem handlu, gdzie zazwyczaj drugi kwartał przynosi dodatnią wartość wskaźnika, jest to typowy rozkład dodatnich i ujemnych wartości wskaźników w II kwartale roku. Rozpiętość wartości wynosi 33,4 pkt i jest znacznie niższa od średniej dla tej pory roku. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano dla budownictwa, 28,6 pkt. Dla sektora bankowego i przemysłu przetwórczego wartości wskaźników wynoszą, odpowiednio: 2,6 pkt i 3,0 pkt, wnosząc do barometru – ze względu na stosowane wagi – ok. 0,3 i 0,7 pkt. Jedynie dla sektora bankowego odnotowany wynik jest niższy od średniej dla II kwartału. W pozostałych dwóch przypadkach znacznie ją przekracza. Ujemne wartości przyjmują wskaźniki koniunktury w transporcie samochodowym (-5,8 pkt), rolnictwa (-1,7 pkt), handlu (-0,1 pkt) oraz wskaźnik kondycji gospodarstw domowych (-2 pkt). Z tych czterech ocen koniunktury jedynie wynik dla handlu jest niższy od średniej, natomiast pozostałe znacznie przekraczają swoje średnie.

W porównaniu z poprzednim kwartałem wartość barometru wzrosła o 3,2 pkt. Wynik ten jest typowy dla tej pory roku i zgodny z przewidywaniami z I kwartału. Kwartalny wzrost wartości barometru o tej porze roku sięga zazwyczaj od 3,0 do 7,0 pkt (średnio 5,9 pkt, Rysunek 2).

Rysunek 2. Zmiany wartości barometru IRG SGH w ciągu roku.

Jedynie w dwóch obszarach, tj. w handlu i sektorze bankowym koniunktura pogorszyła się względem I kwartału; spadek wartości wskaźników wyniósł, odpowiednio: 5,5 i 8,4 pkt, co przekłada się na ponad 1,5 pkt spadku wartości barometru. W przypadku handlu bieżący wynik nie odbiega znacznie od średniej, natomiast w transporcie jest znacznie niższy od średniej. Dla pozostałych pięciu działów gospodarki odnotowano wzrost wartości wskaźników koniunktury; największy, choć nieco mniejszy niż w poprzednich dwóch latach i niższy od długookresowej średniej, dla budownictwa, o 25,8 pkt. Następny co do wielkości wzrost wskaźnika odnotowano dla gospodarstw domowych, 4,1 pkt, i kolejno: 3,8 pkt dla transportu samochodowego, 1,9 pkt dla przemysłu przetwórczego oraz 1,4 pkt dla rolnictwa. Pięć tych działów wniosło blisko 4,8 pkt do kwartalnego wzrostu wartości barometru. W tej grupie niewątpliwie dominuje budownictwo, jednakże wyniki II kwartału w tej branży okazały się za słabe na utrzymanie dotychczasowej tendencji wzrostowej. Powrócił natomiast optymizm konsumentów, wyrażający się dość znacznym wzrostem wartości wskaźnika kondycji gospodarstw domowych w wyniku poprawy ocen progностycznych ich sytuacji finansowej, sytuacji ekonomicznej w kraju oraz na rynku pracy.

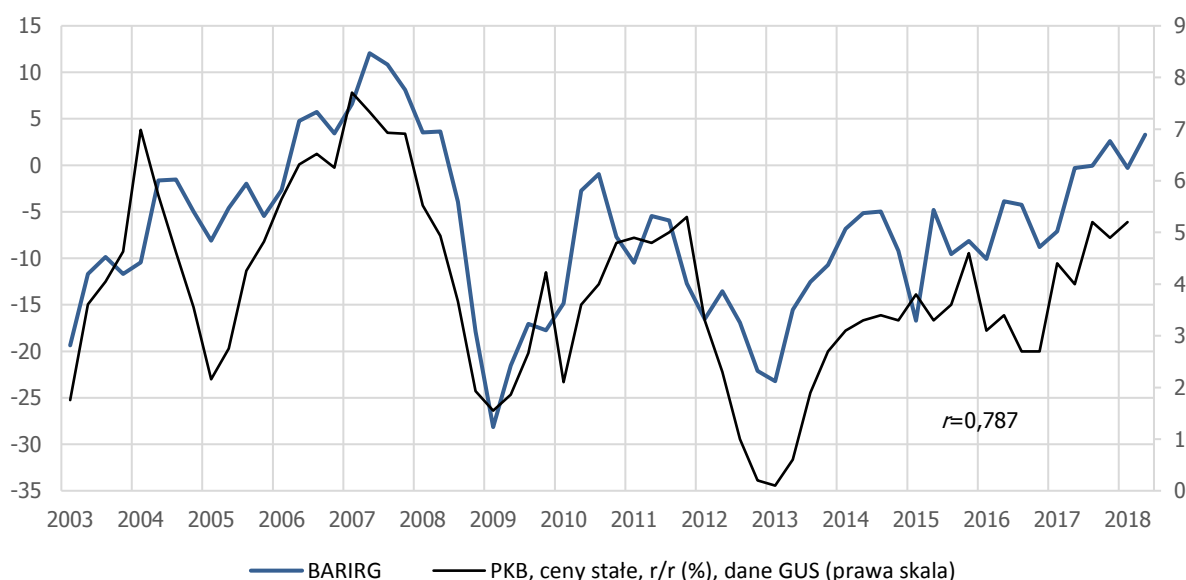
W porównaniu z drugim kwartałem 2017 roku (majem) wartość barometru IRG SGH wzrosła o 4,0 pkt. Roczny przyrost wartości BARIRG jest zatem o 4,0 pkt mniejszy niż w poprzednim kwartale. Wzrost ten jest wynikiem głównie poprawy koniunktury w transporcie i budownictwie oraz kondycji gospodarstw domowych. Te trzy działy wniosły 4,6 pkt do wzrostu wartości barometru. Największy w tym udział miał wynik transportu samochodowego (2,3 pkt). W pozostałych branżach odnotowano spadki w skali roku. Nie są one jednak duże i wnoszą łącznie 0,6 pkt do spadku wartości barometru.

Drugi kwartał roku to zazwyczaj okres ożywienia działalności gospodarczej. Widoczne jest ono wyraźnie zwłaszcza w tych działach gospodarki, które podatne są na oddziaływanie czynników sezonowych, tj. w rolnictwie i budownictwie, a w mniejszym stopniu w przemyśle przetwórczym. Pod tym względem bieżąca sytuacja jest dość typowa w II kwartale 2018 r. Poprawiła się również kondycja gospodarstw domowych. Pomimo jednak lepszych ocen sytuacji konsumentów koniunktura w handlu i bankowości pogorszyła się. Zmiany w porównaniu z drugim kwartałem 2017 r. są raczej niekorzystne. Poza sektorem gospodarstw domowych i budowlanym obserwujemy słabe, lecz wyraźnie ujemne

oddziaływanie czynników cyklicznych. Nałożenie się na siebie pozytywnych czynników sezonowych i negatywnych czynników cyklicznych sprawia, że gospodarka nie nabrała rozpędu jak zwykle o tej porze roku, lecz znajduje się raczej w zastoju. Jedynie w budownictwie widać skutki podjęcia wzmoczonych inwestycji publicznych, choć i tu ogólna tendencja jest spadkowa, a wzrost zamówień zanotowały tylko większe zakłady budowlane. Mimo pewnych optymistycznych wyników częściowych dla II kwartału 2018, których źródłem jest przede wszystkim ożywienie sezonowe, prognozy wartości barometru nie dają podstaw do oczekiwania znacznej poprawy koniunktury w najbliższych miesiącach. Tendencja rozwojowa jest negatywna – cykliczna składowa barometru maleje, a szczyt aktywności gospodarczej przypadł jesienią 2017 r. (Rysunek 1).

Zmiany koniunktury gospodarczej sygnalizowane przez barometr IRG SGH znajdują potwierdzenie w danych oficjalnych (Rysunek 3). W I kwartale br. roczna stopa wzrostu realnego PKB Polski wyniosła 5,2%. Należy się jednak spodziewać – na podstawie zmian BARIRG – iż w drugim kwartale roku tak wysoki wzrost realnego produktu gospodarki nie utrzyma się.

Rysunek 3. Barometr IRG SGH i stopa wzrostu realnego PKB w Polsce w latach 2003-2018.